

Херсонський державний аграрно-економічний університет
Полтавська державна аграрна академія
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Спілка економістів України
ПАТ «Райффайзен банк Аваль»

Збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції

«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

12 листопада 2020 року (м. Херсон)

УДК 33(477)

Стратегічні пріоритети розвитку економічної системи України: зб. матеріалів Всеукр. наук. – практ. конф. / за ред. Танклевської Н.С. Херсон : ХДАУ, 2020. 264 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції висвітлюють широкий спектр теоретичних і практичних питань розвитку економіки України. Тематика конференції охоплює питання дослідження сучасного стану економічних відносин та фінансової діяльності суб'єктів господарювання, управлінські та адміністративні аспекти розвитку підприємництва в Україні.

Призначено для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, слухачів інститутів підвищення кваліфікації, спеціалістів з економіки та освіти.

Саприка Р.Р. – здобувач вищої освіти доугого (магістерського) рівня
Бойко Л.О. - к.с-г.н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

У даний час ситуація з малим бізнесом в Україні є незадовільною. Про це свідчить повільний темп зростання кількості малих підприємств, недосконалість ринкової інфраструктури, нестача оборотних коштів, нестача інвестиційних ресурсів тощо.

На малі та середні підприємства приходиться 99,98% від загальної кількості суб'єктів господарювання, 82% - на зайнятість та 65% - на продаж товарів, робіт та послуг. У 2018 р. 355 тис. малих та середніх підприємств (МСП) - юридичних осіб та 1,48 млн. фізичних осіб-підприємців реалізували продукції та послуг на 6,45 трлн. грн., створили доданої вартості на 1,6 трлн. грн., та залучили майже 7 млн. працівників.

Згідно зі ст. 55 Господарського кодексу України, для визначення розміру суб'єктів господарювання використовуються такі критерії [1]. МСП поділяються на три сегменти - середні, малі та мікропідприємства (табл.1). Розподіл суб'єктів підприємницької діяльності базується на річних продажах та кількості працівників. Оскільки торгівля прив'язана до курсу євро, розподіл між сегментами може змінитися внаслідок зміни курсів валют.

Таблиця 1

Критерії розміру суб'єктів господарювання

Категорія	Співробітники	Річний дохід, еквівалент у грн
Мікро	До 10	До €2 млн
Малі	10–49	€2–10 млн
Середні	50–249	€10–50 млн
Великі	250 і більше	Понад €50 млн

До малих та середніх підприємств в Україні належать 99,98% зареєстрованих юридичних та фізичних осіб (суб'єктів господарювання). Понад 6,9 мільйона людей, або близько 82% усіх працівників, працюють у секторі МСП. На цей сектор припадає 65% продажів товарів, робіт та послуг та 64% валової доданої вартості. Малі та середні підприємства мають велику частку у таких сферах, як будівництво, адміністративні та допоміжні послуги, професійна, наукова та технічна діяльність, кожна з яких становить понад 90% зайнятих. Крім того, на МСП припадає понад 70% зайнятих у торгівлі, сільському господарстві, лісовому та рибному господарстві та інформаційних послугах.

З 2016 р. зайнятість та додана вартість у малих та середніх підприємствах зросла і це перший рік з початку поточної економічної кризи (з 2014 р.), коли вони повернулися до позитивних показників прибутковості [2,3]. Загалом зайнятість у МСП за галузями та регіонами зросла на 1%. У всіх сегментах за розміром спостерігалось зростання доданої вартості та зайнятості за винятком мікрофірм. Відновлення МСП продовжувалась у 2017-2018 рр., однак цього збільшення недостатньо, щоб компенсувати спад який відбувався протягом 2010-2015 рр.

Якщо в 2015 р. зайнятість у МСП скорочувалась у всіх регіонах, крім Волинської області, то у 2016 зростання відбувалось в 15 з тих, щодо яких були дані, у 2017 - в 17, в 2018 - в усіх, крім Луганської області. Динаміка продажів була більш волатильною. У 2015 р. в секторі МСП зростання обсягів продажів спостерігалось у 9 регіонах (з 21, за якими є дані), у 2016 - в 17 (з 20), у 2017 р.- в 9 (з 20), у 2018 кількість таких регіонів збільшилась до 11 (з 21). Із 26 галузей, відповідно до розміру підприємств, в 2018 р. зростання продажів спостерігалось у 21 галузі. Особливо активно (вище 20%) зростали галузі «добування вугілля», «надання соціальних послуг», «мистецтво та розваги». Ще в 11 секторах темпи зростання перевищували 10% [4].

Основні проблеми розвитку малих та середніх підприємств:

- за рахунок економії масштабу ефективність малих підприємств менша, ніж великих (у тих секторах, де представлені обидві категорії). Наприклад, це відображається у рівні зарплат та прибутковості. Як мінімум, держава має зменшити трансакційні витрати у випадках, коли вони спричинені регулюванням;

- одним із джерел попиту могли б стати зовнішні ринки, але частка МСП в експорті товарів удвічі менша за частку сектору у ВВП. Навіть за наявності можливих системних похибок у даних офіційної статистики щодо частки МСП в експорті товарів, робіт та послуг ця пропорція залишається чинною.

Реальна причина проблем розвитку вбачається в тому, що в Україні висока вартість ведення зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) - 74-те місце у світі, що зменшує активність МСП в експортних операціях. Ця проблема може бути частково вирішена шляхом вдосконалення та оптимізації державного регулювання експорту. МСП не мають можливості експортувати свою продукцію через відсутність партнерів та незнання ринків, в чому держава могла б надавати допомогу.

Також, стримуючим фактором розвитку МСП є низький рівень їх інноваційності. Інновації та інноваційна діяльність притаманна великим підприємствам промислових та високотехнологічних секторів до яких в меншій мірі належать МСП. Ще одна проблема, яку підприємці усвідомлюють - це брак фінансових ресурсів, незалежним суб'єктам важче отримати банківський кредит, крім того для них кредити дорожчі.

Література

1. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>
2. Boiko, V. (2016). Algorithm of developing competitive strategies and the trends of realizing them for agricultural enterprises. ScienceRise. Т. 2, N 1 (19), 30- 34. DOI : 10.15587/2313-8416.2016.60349.

3. Boiko V. Determinants of development of small and medium enterprises in the region of Kherson [Electronic resource]. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. 2017. Vol. 3. No. 2, pp. 22–29. URL: <http://are-journal.com/are/article/view/101/99>

4. Огляд малого та середнього підприємництва в Україні. URL: https://drive.google.com/file/d/1I2ckLnFpxcbePvy_ymQIJMi5Wci5RKxP/view

Сидорчук Д.І. - здобувач вищої освіти другого(магістерського) рівня
Науковий керівник: *Боровік Л. В.* – д.е.н., доцент
Херсонський державний аграрно – економічний університет, м.Херсон

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТУВАННЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Стан продовольчої безпеки країни та окремих її регіонів, криза сільськогосподарської галузі потребує більш активних дій як з боку держави так і товаровиробників щодо розвитку аграрного виробництва. Недостатнє інвестиційне забезпечення господарств, низький рівень техніко-технологічного оснащення, невдале реформування галузі призвело до погіршення забезпечення продовольчого ринку вітчизняними продуктами харчування та зростання цін на основні види аграрної продукції. Вихід з кризи можливий, перш за все, на основі глибоких наукових досліджень та інноваційної державної політики, яка б створювала умови для прискорення відродження аграрного сектору економіки, сприяла б залученню інвестицій в сільськогосподарське виробництво.

Незадовільний стан аграрного сектору економіки вимагає збільшення обсягів інвестицій в аграрне виробництво, яке можливе за умови політичної стабільності в країні, удосконалення законодавчої бази, подолання корупції, удосконалення систем оподаткування, кредитування та страхування й впровадження невідкладних заходів, які сприятимуть покращенню інвестиційної

<i>Ратушна Л.О., Бойко Л.О.</i> ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ – ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	187
<i>Рикун Є.В., Танклевська Н.С.</i> ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	190
<i>Ротаєнко О.В., Танклевська Н.С.</i> ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ	192
<i>Рубцова І.О., Повод Т.М.</i> СУТНІСТЬ І РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ	195
<i>Самонова А. С., Повод Т.М.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР’ЄРИ ПЕРСОНАЛУ	197
<i>Саприка Р.Р., Бойко Л.О.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	199
<i>Сидорчук Д.І., Боровік Л. В.</i> НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТУВАННЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	202
<i>Сімоненко Т.Г., Аверчева Н.О.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РИНКУ МОЛОКА ТА МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ	205
<i>Славін В.Я., Петрова О.О.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ	209
<i>Смоленська О.М., Танклевська Н.С.</i> СУТЬ КЕЙС-МЕТОДУ У ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	212
<i>Собкевич О. В.</i> ЩОДО РОЗВИТКУ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	215
<i>Собко І. В., Худолій Л. М.</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ РИНКУ ОСОБОВОГО СТРАХУВАННЯ	218
<i>Соколан О.В., Повод Т.М.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	221
<i>Станкова А.С., Грановська В.Г.</i> СУТНІСТЬ І ЗМІСТ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА	224
<i>Tanklevska N., Rylypenko K.</i> FINANCIAL PLANNING AS A BASIS FOR ENTERPRISES` DEVELOPMENT	228
<i>Терещук О. Л., Арзянцева Д.А.</i> РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ КОНТРОЛЮ ВИКОНАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я	231

Збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної Інтернет - конференції
«Стратегічні пріоритети розвитку економічної системи України»
12 листопада 2020 р.

За редакцією д.е.н., професора Танклевської Н.С.

Технічний редактор – к.е.н., доцент Петрова О.О.

Умовн.друк.арк 11,22

Видається в авторській редакції.

*Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних
несуть автори статей.*

*Думки, положення і висновки, висловлені авторами, не обов'язково відображають
позицію редакційної колегії.*

Херсонський державний аграрно-економічний університет
2020 р